

Vloeibaar goud

Aardolie, dit is ruwe, ongezuiverde petroleum, is momenteel de belangrijkste krachtbron: de wereldproductie bedraagt op dit ogenblik iets minder dan 1 miljard ton per jaar! De grote aardolie-reuzen zijn Amerika, het Midden-Oosten en de Communistische landen. Europa daarentegen is een oliearm gebied en alle Europese landen moeten aardolie of haar derivaten invoeren. Voor mogendheden, zoals Frankrijk, dat nochtans aardolie in eigen bodem vindt, betekent zulks een zware handicap, vooral waar reusachtige gebieden dienen ontsloten te worden. Zo moest Frankrijk alle voertuigenbrandstof naar Noord-Afrika en de Sahara vervoeren. Daarom kwam men op het idee in de woestijn zelf naar aardolie te zoeken. De eerste pogingen dateren van 1933. Na vijf jaar werden inderdaad kleine hoeveelheden aardolie aangetroefd. Toen kwam Wereldoorlog II en Frankrijk liet de Sahara rusten. Pas in 1949 ging men opnieuw aan het werk. In 1951 liepen zeer optimistische berichten over aardoliewinning in de Sahara binnen. Men sprak zelfs over een tweede Midden-Oosten. Vrij spoedig luwde dit overdreven enthousiasme, al dient gezegd dat de Sahara een grote belofte inhoudt.

De ontginning van aardolie in de Sahara heeft dit gebied na Wereldoorlog II in het brandpunt van de belangstelling geplaatst: aardolie is inderdaad de belangrijkste energiebron in onze moderne wereld. Al waren de vooruitzichten van de aardolievoortbrengst in de Sahara wat al te optimistisch voorgesteld, toch zou een rationele uitbating in 1970 ongeveer 50 miljoen ton per jaar opleveren.

Het kan ons eigenlijk verwonderen, dat de Fransen zó lang hebben gewacht om de woestijngebieden grondig en systematisch te prospecteren. Er bestaat immers veel overeenkomst tussen de geologische bouw van de Sahara en deze van Arabië en de streken in de buurt van de Perzische Golf. Deze gebieden bevatten oude gesteentesokkels die onder duizenden meters dikke sedimenten bedekt liggen. Aardolie treft men altijd in dergelijke gesteentelagen aan; ze zit als gevangen in een val tussen ondoordringbare lagen en dus voortdurend onder druk. Ze vertoont ook de neiging zich te verplaatsen. Waar ze kan, zoekt ze een uitweg naar de oppervlakte doorheen poreuze gesteenten. Men is tot de bevinding gekomen, dat de aardolie in de Sahara veel dieper zit dan in het Midden-Oosten en dat is een zeer groot nadeel. Te Hassi Messaoed liggen de bronnen op 3470 m diepte, terwijl ze in het Midden-Oosten op gemiddeld 1000 m worden aangetroffen! Het kostbaarste werk is inderdaad het aanboren van olie: hoe dieper ze zit, hoe duurder. Eén enkele boring tot op 1000 m kost gemiddeld 3 miljoen BF! De aardlagen in de Sahara zijn bovendien zeer hard en weinig permeabel, zodat bijvoorbeeld te Hassi Messaoed slechts 15 à 20 % van de ruwe petroleum die in de bodem aanwezig is, kan worden bovengescheiden. In Arabië daarentegen geven de veel poreuzer lagen 70 à 80%! Vooraleer men echter begint te boren heeft een leger geleerden van geologen, topografen, seismologen en technici het gebied, waar men aardolie kan verwachten, grondig bestudeerd. De bouw van de gesteenteformaties, de studie van de fossielen, de fysische verschijnselen in de aarddiepten zijn van buitengewoon groot belang. Het meest sensationele werk verricht de seismoloog: kleine ladingen dynamiet worden in ondiepe kuilen tot ont-

ploffing gebracht. Door middel van zijn seismograaf (toestel om de aardbevingen op te tekenen) kan hij het gedrag van de aardbevingen bestuderen en daaruit de ligging van de lagen bepalen. Het werk van deze pioniers wordt in de Sahara zeer sterk bemoeilijkt door het klimaat. Toch heeft men op dit ogenblik ongeveer 800 000 km² woestijngrond geprospecteerd, waarbij twee belangrijke vindplaatsen werden ontdekt: Edjeleh in het zuidoosten en Hassi Messaoed in het centrum. In het westen nabij Hassi R'Mel en nabij In Salah in het zuidwesten trof men belangrijke aardgasbronnen aan. Aardgas is een zeer waardevolle energiebron en tevens een belangrijke grondstof voor de chemische industrie. De beddingen te Hassi R' Mel zouden in 1965 ongeveer 20 miljard m³ gas per jaar kunnen leveren. De calorische waarde hiervan zou eens zo groot zijn als die van al het gas bereid uit de steenkool van het Franse noordelijke bekken!

Hassi Messaoed mag als de hoofdstad van het nieuwe aardoliegebied worden beschouwd. Het ligt aan een oude karavaanroute, waar 6000 moderne nomaden van alle comfort genieten. Een eerste grote pijpleiding brengt de aardolie naar de petroleumhaven Bougie aan de Middellandse Zee. Een andere leiding van Edjeleh naar La Skirra is grotendeels voltooid. De pipe-line voor het aardgas uit Hassi R' Mel naar het noorden is in aanbouw.

Machtige ondernemingen trekken grote wegen naar de oliecentra: de bouw hiervan kost meer dan een half miljoen BF per km! Als alles goed gaat, kan de Sahara tegen 1963 ongeveer 25 miljoen ton aardolie leveren. Deze aardolie bevat een hoger bezinegehalte dan de olie uit het Midden-Oosten en uit Amerika. Met een productie van 50 miljoen ton in 1970 zou Algerië een leidende positie innemen!

Algiers

Bougie

Philippeville

Bône

La Caille

Tunis

Sousse

Sfax

La Skirra

Gabes

Gafsa

Telessa

Batna

Biskra

Ghardaia

Wargla

Hassi Messagedj

Ghadames

Dhanet

Tabankort

Fort Flatters

El Golea

In Salah

boortoren voor aardgas

boortoren voor aardolie

ontploffing van dynamietlading

arbeiderswoningen